Anul II Arad, Duminecă 5/27 Martie 1898 **Nr. 51**

REDACŢIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM) 1

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria: pe 1 an fl. 10; pe 1/2 an fl. 5; pe 1/4 de an fl. 2·50; pe 1 lună fl 1.

N-rii de Duminecă pe an fl. 2.—

Pentru România şi străinătate: pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAŢIA
ARAD, STR AULICH (ADAM) 9

INSERŢIUNILE:
de 1 şir garmond: prima-dată 7 cr.; a doua oară 6 cr.; a treia-oară 4 cr. şi timbru de 30 cr. de fiecare publicaţiune.

Atât **abonamentele** cât şi **inserţiunile** sûnt a se plăti **înainte**.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

Ce să facem?

(M.) Maghiarisarea numirilor de locuri, de părţi de hotare, de păduri — s'a început!..

Din comitatul Clujului se scrie, că acolo, în comunele unde se face azi *comasaţie*, inginerii de comasare *schimbă toate numirile româneşti de hotar şi le dau numai numiri ungureşti!*

După numirile acestea fac apoi mapele şi schimbările, şi aşa pocesc numele hotarélor de *nici ca prin poveste nu mai samănă cu cele vechi!* De pildă în Pinticul-săsesc, din „Podereu" au făcut „Erdőalja", din „După deal": Eszkos (?!); din Câmp: Veröfény, din Livadă: Falufellet; din Spinet: Szászokvölgye, — etc., adecă din Valea *spinilor:* valea *Saşilor!*, şi aşa mai departe, curat bătae de joc!

Şi cine anume îşi bate joc de poporul acestor comune, dându-le în locul numelor *scurte* şi frumoase altele lungi şi pocite (d. e. din „Peatra" au făsut: „Oroszlányvölgy" (?), — cine?

Tocmai acei oameni, pe cari poporul îi plăteşte atât de scump: unguri sau maghiaroni, cari bagă în buzunare zeci de mii de floreni dela comunele a căror hotare au fost poftiţi să le comaseze!

Confratele sibiian publicând ştirea, o intitulează *„Ţipete desperate"* şi alăturându-se la ţipetele celor de pe Câmpia Transilvană, unde se joacă azi primele orgii nebune ale maghiarisării de acest soiu nou, se mărgineşte a „denunţa ţării şi lumii" faptul şi pe punătorul la cale al lui, pe Bánffy cu guvernul seu.

Noi însă suntem de părere, că nu e de ajuns să denunţăm numai ţerii şi lumei pe Bánffy şi siluirile lui, ci precum el şi oamenii lui se gândeşte zi şi noapte sub ce chip, din care parte să ne mai atace, — *să ne gândim şi noi mai vîrtos ca el, zi şi noapte cum să ne apărăm*, în ce chip vom putea din capul locului face, ca atacul lui să fie o luptă cu morile de vênt, *o puşcare peste ţintă, o sforţare şi o vreme perdută!?*

Căci noi credem, că nu este aceasta un lucru peste putinţă.

Ei vor scrie numele lor pocite în mapele hotarelor, în cărţile funduare şi când vor eşi în comună judele, inginerul, notarul cutare, vor grăi despre părţile de hotar după acele numiri **noi să nu luăm ştire despre ele**, şi ori-cine ne-ar întreba unde e „Oroszlàn-völgy"-ul cutare să le arătăm calea pe unde umblă ducă-se-pe-pustii, că poate calea aceluia s'o fi numind aşa, dar' încolo în hotarul nostru o astfel de parte noi nu ştim să fie!

Şi nici odată, şi nicăiri, nici în scrisorile noastre private, nici în documentele ce le lăsăm după noi, nici în ziarele noastre, vorbind despre comuna noastră şi hotarul ei, **noi numele maghiarisat să nu-'l folosim,** *nici în vorbirile noastre în gură să nu-'l luăm, ca pe un lucru nesfinţit, necurat!!*

Ei vor băga apoi aceste numiri şi în mapele militare.

Va veni cu aceste mape în mână trupa cutare şi cutare la manevre. Oficerul necunoscător de loc mă va întreba pe mine ori pe celalalt ţerar din sat, că pe unde are el să meargă mai bine şi mai scurt ca să ajungă „Kövespad", în loc de „Peatra", atunci şi eu şi alt ţeran să-'l mânăm pe oficer să meargă la dl notarăş, (care şede poate în satul vecin) să-l întrebe unde e acea parte de hotar că *noi nu o cunoaştem la noi!* O fi în alt sat ori în altă ţară!..

Va vedea atunci şi oficerul acela şi aceia căror se va plânge, ci nu mai poate merge după mapa asta cu botezuri patriotice maghiare, — ce prostie cu carul fac aceşti câţi muitori scrintiţi ai ţerii noastre, ei vor face de rîs ştiinţa şi „ocoşagul" lor millenar, până îşi vor veni eară în fire.

Dar' ori-cum ar fi şi ori-ce s'ar întêmpla, noi la un lucru să fim cu toţii hotărîţi, inteligenţă, cărturari şi ţerani: *ca aceste numiri în gurile noastre să nu le luăm, unii altora să nu ni-le aducem aminte, pe copiii nostri să nu-i învăţăm să le rostească,* ciură să plantăm în inimile lor faţă de ele, ca faţă de nişte goange blăstămate şi veninoase, ce vreau să se străbată în casă să ne roadă lucrurile şi suvenirile scumpe ce le avem păstrate cu sfinţenie de la moşi şi strămoşi!

Şi încă una.

Ce fel de naţie de oameni suntem noi Românii, dacă aşa de puţin ne înţelegem binele şi rĕul nostru, că cerem comasare pe hotar şi inginer ungur ori jidan, pe care îl plătim cu multe mii de floreni, ca apoi el să ne mai şi batjocurească?

Una din două: sau să nu cerem comasaţia până nu credem că vom căpăta un om care să nu-şi bată joc de noi, sau, dacă am cerut'o, sau au cerut'o alţii şi am fost siliţi a o primi, *apoi să ne cerem inginer român,* că har Domnului azi avem deja ingineri români mulţi şi în Ungaria şi în Ardeal, şi să ne aducem de acestia!

Acestia apoi nu vor face parte mai „grăsuţă" la notarăşul şi la nemeşuţul cutare scăpătat din comună, ci vor face cel mult *bisericei şi şcoalei,* ear' încolo vor fi *drepţi cu toţi!*

Cunoaştem astfel de pilde. Comuna Turdaş bunăoară, e în comitatal Hunedoarei şi îşi comasează hotarul în vara asta, *dar' inginer şi-a adus din Sibiiu, un inginer român!*

Aşa ar trebui să facem peste tot locul şi atunci „ţipetele de desperare" pentru ticăloşii ca cea de la Pinticul săsesc, vor fi mai rare!

Mărturisiri preţioase. *In şedinţa dela 24 c. a Dietei, deputatul Horánszky a zis:*

„Guvernul vrea să scoată statul ungar din şirul ţĕrilor apusene civilisate şi are numai un singur ideal: baioneta şi glonţul. Vrea să ne aşeze ear' în şirul statelor cu sistem de cârmuire barbar. (Mare ovaţiune şi aprobări pe băncile opositiei). A face din baionetă şi glonţ principiu de cârmuire, este să ne aşezăm încă dincolo de hotarul unde începe barbaria turcească".

Aprobăm întru toate!

Distrugerea kossuthismului.

Budapesta, 23 Martie.

Cât de tare a îngălbinit şi s'a vestejit floarea legendei kossuthiste, s'a putut vedea în ziua aniversării morţii lui nu numai în Golgotha „naţiunei", la Arad, precum scrieţi în numĕrul de azi, dar' şi aici, mai ales aici în „fő és székesváros"-ul, unde rebotezaseră o stradă pe numele „sfântului", nu mai mult decât la o lună după-ce graţia monarchului li-a ridicat oraşul la rangul de *capitală şi reşedinţă* a regatului.

Deşi foile aşa zise kossuthiste, precum e şi respânditul *„Magyarország"*, băteau toba cu mâni şi picioare, deşi, zic, frecau hreanul patriotico-şovinistic în fiecare zi până la aniversarea pe dinaintea feţei naţiunii întristate, ca să verse cât de multe lacrimi în ziua morţii lui, la 20 Martie — totuşi n'a folosit aproape nimica, naţia nu se lasă a fi dureros mişcată, n'a vrut să se cernească şi să aducă, ca în anul întâiu sau al doilea după moarte, prinos de recunoştinţă şi pietate pentru cele făptuite de el, sfântul, acum cincizeci de ani.

Trista aducere aminte de încetarea din viaţă a sfântului, a eşit aşa de într'adevĕr *tristă,* încât făcea impresie de ceva caraghios, de rîs; lume puţină s'a strîns la cimiter, cam 3—400, mai multe femei decât bărbaţi, nici un om marcant, de valoare, din inteligenţa fie „coruptă" ori necoruptă, afară — dacă nu-'mi luaţi în nume de rĕu că-'i socotesc aici — de cei *13* deputaţi kossuthişti în frunte cu fiul tătâne-seu. Restul — lume din cea mai naivă, abrutisită de hrana sufletească ce 'şi-o cumpăra în fiecare zi cu câte-un creiţar dela întreprinzătorii ziaristici jidani. Nici un om politic de cevaşi vază, nici un ziarist măcar de mâna a doua, s'au vr'un representant al unei alte tagme „inteligente" nu a luat parte la trista aniversare, fie în conduct, fie în cimiter. Spre a-'mi da seamă, cam ce-o fi, am trecut pe dinaintea locului întâlnirii, de unde era să pornească „cortegiul", în Sándor-ucza, între Muzeul şi „tisztelt Ház" pe la 1/4 4 ore nu erau decât cel mult 70 persoane. Am vĕzut, — 'mi-am zis — ştiu cum o să iasă; şi nu m'am înşelat...

Unii „patrioţi" cunoscuţi cu mine, la reîntoarcerea din cimiter nu se mai puteau linişti de mâhnire şi indignare asupra unui astfel de scăzemênt al simţului de pietate şi recunoştinţă „către mântuitorul naţiei"; erau întristaţi peste mĕsură de modul cum a decăzut „inteligenţa coruptă şi poporul slab", erau nemângăiaţi de ilusiile perdute. Nici chiar *Bartha* Miklós, sau alt om „cinstit" nu era acolo. „Scandal — spuneau şi încă în anul jubilar al lui *szabadság,* pe care *el,* sfântul ni-a dat-o şi a eluptat-o, la aniversarea de 50 ani n'a venit decât lume neştiutoare"!..

„Legendă distrusă! — observam eu. Şi cine e devină"! — adăugaiu.

„Propriul seu fiu şi — Bánffy!" — glăsuia rĕspunsul.

„Admit, zic, că ei, acesti doi, au accelerat distrugerea; dar' causa principală el însuşi, sfântul vostru, este". Se cam codeau, dar' tăcuţi, par-că aprobau.

Despre murdăriile fiului tătâne-seu vorbesc aici şi copiii din prima clasă gimnasială şi scuipă după el, atât de faimoase şi de bine rĕspândite sunt. In unul din cele de pe urmă numere eată ce scrie de pildă *„Országos Hirlap"*.

„In sînul partidului indepedentist şi 48-ist s'au iscat frecări de natură mai serioasă între unii membri şi Kossuth Ferencz. Frecările acestea nu se reduc tocmai la motive curat politice, deşi mulţi sunt nemulţumiţi şi de aceea, că conducĕtorul partidului s'a retras dela unele acţiuni politice, spre pildă, cu ocasia afacerii fişpanului Szalavszky... S'a întêmplat însă, că unii deputaţi, cari au strîns acţii pentru institutele ce stau sub conducerea lui Kossuth, au avut a îndura multe năcazuri din partea alor sei de acasă, de oare-ce acţionarii parte perduseră banii lor, parte îi vĕd primejduiţi acum într'un alt institut. Acesti deputaţi, cari din hatârul pentru şeful partidului, se apucaseră a strînge şi cari acum nu ştiu să dee nici o lămurire liniştitoare acţionarilor ce îi chinuesc, sunt indignaţi în cel mai mare grad, şi nu-şi ascund deloc părerea, că şefului partidului independist nu-i era ertat să să pună în fruntea institutelor de bani şi a mobilisa chiar şi pe membri ai partidului, în interesul institutelor. Căci acuma, când institutele de credit încep a se clătina, şeful pardidului şi el perde din vază, ear' membrii partidului, sunt şi ei expuşi primejdiei în cercurile lor, unde, în urma intervenţiei şefului, au plasat acţiuni. Astfel, că raporturile între Kossuth şi partidul lui au rĕcit mult şi asta e şi causa că Kossuth Ferencz vine mai rar la şedinţele dietei".

Un reporter dela *„Nemzet"* întrebându-l pe Kossuth Ferencz asupra acestei afaceri, eată, cum s'a apĕrat:

„Intr'adevĕr, nişte stări ciudate sunt astea *d'aici,* că lumea târeşte prin tină (piszkálja) şi afacerile private ale omului; şi 'ţi ia în nume de rĕu, că voiesc să 'mi asigurez esistenţa. — Fie-cine ştie, că de la reposatul meu tată n'am căpĕtat avere, mi-am jertfit în străinătate aproape munca unei vieţi şi acum, când mĕ aflu acasă şi 'mi agonisesc existenţa prin muncă cinstită, sunt atacat aspru. Sunt suspiţionat necontenit.... Intr'adevĕr, nişte stări insuportabile"....

Nu-i aşa, că e minunat fiul tătâni-sĕu? 'Mi aduc aminte, că pe timpul alegerilor din urmă se iscase mare ceartă între Kossuthişti şi Ugronişti, din causă că cei din tâiu lucrau în contra candidaturei lui Sima Ferencz, pe când după pactul între cele două fracţiuni erau datori să-l sprigineasca. Injurături curgeau din cele mai alese, prin vorbă vie şi în scris. Intr'o astfel de declaraţie Sima Ferencz spuse cam aşa: că nu crede că *Kossuth Ferencz este fiul aceluia pe care 'l chiamă Kossuth.* Forma şi cuvintele acestei frase însă erau mult mai pronunţate, astfel în cât se puteau înţelege numai în sens fisic.

Destul deocamdată despre fiul.

La mormêntul tatălui, în ziua *tristei* aduceri aminte, a depus coroană şi deputatul croat Cincek Florian, în numele colegilor sĕi din dieta maghiară; inscripţia pe coroană era cea următoare, pe ungureşte: „Intru amintirea lui Kossuth Lajos; pentru libertatea Maghiarilor-Croaţi". Foaia *„Budapesti Hirlap"* de la 21 nu mai poate de bucurie din causa acestei *„Celei mai frumoase coroane"*; astfel intitulându-şi articolul sĕu caraghios de fond, îmbătându-se tare pe sine însuşi şi pe ai sĕi cu apă rece. Căci eată ce 'i scria numai în ziua precedentă corespondentul sĕu din Zagrab:

„Pe când întreagă presa maghiară a sĕrbat cu entusiasm jubileul libertăţii, presa croată nici n'a luat'o la cunoştinţă; ear' maghiarii ce trăiesc în Croaţie, din causa raporturilor încordate, n'au putut să-şi deie

expresie însufleţirii în public, ca să nu deie prilej la provocaţiune. Afară de câteva observări batjocoritoare ale foaiei lui Strossmayer, întreagă presa croată n'a expus cu nici un singur cuvênt punctul de vedere din care privesc partidele croate sărbarea jubilară a Maghiarilor. Chiar şi ziarele unioniste (adecă guvernamentale) tac ca în fundul pământului, deşi acestea la ori-ce ocasiune au obiceiul a accentua frăţietatea şi buna-înţelegere între Croaţi şi Maghiari. Această tăcere a atins în mod dureros mai ales pe Maghiarii ce trăiesc în Croaţia" . . .

Urmează apoi o prelegere istorică cât colo de lungă întru spriginirea apelului său la frăţia croato-maghiară. Dar' e tare naiv omul. Şovinism sălbatic numai la ură poate da naştere. Şi nu voiesc să o priceapă îndărjiţii odată cu capul, până şi 'l vor sparge, dar' apoi cum se cade.

Din România.

Societatea geografică.

In urma dorinţei exprimate de M. S. Regele, care a fost împedicat d'a asista la ultima şedinţă a Societăţei geografice române, va avea loc, la o dată ce se va fixa ulterior, o şedinţă extraordinară a acelei societăţi, când dl *C. Botea* îşi va desvolta conferinţa sa asupra „Excursiunilor membrilor congresului internaţional de geologie în Rusia" (cu proecţiuni).

Cu această ocasiune, dl *Albert Ghica* va vorbi despre călătoria ce a făcut în Maroc.

*

Cadou.

D-na *Spiru Haret*, soţia d-lui ministru al cultelor şi instrucţiunei publice, şi d-na *St. Sihleanu*, soţia secretarului general al acestui departament, au luat iniţiativa d'a deschide o listă de subscripţiune publică pentru a se cumpăra tânărului şi genialului violonist şi compositor *George Enescu* o vioară Stradivarius.

*

Concert religios.

Duminică, 15/27 curent, la oarele 9 seara, se va da la biserica evangelică din strada Luterană un concert religios sub patronagiul M. S. Reginei, cu concursul d-lui *Dinicu*, violoncelist, şi al corului mixt al Societăţei „Deutsche Liedertafel", sub conducerea organistului Jaksch.

Alegerea de Episcop.

Vineri s'a făcut alegerea de episcop al Râmnicului.

Şedinţa se deschise la ora unu patruzeci şi cinci de minute sub preşedinţia *I. P. S. Sale Iosef Gheorghian*, mitropolit primat.

D. *Poroineanu*, secretarul Senatului, face apelul membrilor S-tului Sinod şi al Senatorilor.

Dintre membrii Sinodului nu lipseşte de cât Archierĕul Nifon, Vicarul S-tei Mitropolii, care este bolnav.

D. *I. Procopiu* secretarul Adunărei deputaţilor, face apelul Camerei.

Răspund la apelul nominal:

Membri ai S-tului Sinod	1[illegible]
Senatori	8[illegible]
Deputaţi	10[illegible]

In total marele colegiu se compune din 201 membri.

Resultatul votului este următorul:

Arh. Atanasie Mironescu	*128*
„ *Calistrat Orleanu*	*90*
„ *Nifon Ploeşteanu*	*4*
Buletine albe	*8*

I. P. S. Sa Mitropolitul Iosef, preşedintele congresului, declară ales pe P. S. Archierĕul Atanasie Mironescu, ca Episcop al Râmnicului-Noului-Severin.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Sesiunea Generală din anul 1898.

Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1897—98.

Domnilor Colegi,

Sesiunea generală deschisă astăzi este a 32-a adunare generală a acestei instituţiuni. Aducêndu-ne aminte modestele ei începuturi, nu putem să nu simţim o adâncă bucurie, vĕzênd desvoltarea ce a luat *Societatea Academică* şi posiţiunea înaltă ce ocupă astăzi *Academia Română* în mişcarea culturală a neamului nostru. Mijloacele, din ce în ce mai mari, cari s'au pus la dispoziţiunea ei prin generoase şi patriotice donaţiuni, îi permit să dea recompense însemnate pentru lucrări literare şi ştiinţifice, ajutoare numeroase pentru studii. Colecţiunile Academiei constituesc astăzi un adevĕrat tesaur naţional şi în jurul lor s'a organisat cu încetul o muncă ştiinţifică care, mai ales pe câmpul istoric, merge crescênd. Astfel instituţiunea noastră îşi îndeplineşte din ce în ce mai cu folos menirea sa înaltă de a înainta cultura românească, îndrumând'o prin ştiinţă pe calea progresului trainic.

Presentându-vĕ acum al 14-lea raport asupra lucrărilor anuale ale Academiei şi încheind astfel al doilea period de 7 ani al însărcinării ce aţi bine-voit a pune asupra mea, simt o vie mulţumire de a vedè adunarea noastră generală întrunită în noul seu local. Colegul nostru dl Spiru Haret, ministrul Cultelor şi al Instrucţiunii publice, a continuat pe calea arătată de predecesorii sei, d-nii Th. Rosetti şi Petru Poni, dând Academiei ajutorul necesar pentru terminarea instalaţiunii sale. S'a îndeplinit astfel o veche dorinţă a noastră de a avea un local potrivit cu trebuinţele acestei instituţiuni, un local îndestulător pentru ţinerea întrunirilor noastre şi pentru buna păstrare, organisare şi întrebuinţare a preţioaselor noastre colecţiuni.

In decursul anului trecut Academia Română a avut ocasiune să-şi manifesteze adânca recunoştinţă ce poartă Maiestăţii Sale Regelui, Augustului Preşedinte de onoare şi Protectorului instituţiunii noastre pentru simţemintele Sale de înaltă bunăvoinţă şi de vie solicitudine. Astăzi, când deschidem sesiunea în acest frumos local, ne aducem aminte că îl datorim mai ales Lui, care urmăreşte cu atenţiune neadormită activitatea şi progresul nostru.

Decisiunea luată la 27 Martie 1890, de a se publica într'un corp cuvêntările rostite de Majestatea Sa la diferite ocasiuni în decursul glorioasei Sale domnii, a fost adusă la îndeplinire. Publicaţiunea a apărut cu ocasiunea zilei de 10 Maiu, aniversarea intrării Majestăţii Sale Regelui în capitala Sa. Ea poartă titlul de *Trei-zeci de ani de Domnie a Regelui Carol I. 1866—1896* şi cuprinde, în 2 volume, de 76 coale, toate cuvêntările Suveranului până la 31 Decemvrie 1896, mesagiile către Corpurile legiuitoare şi alte documente relative la funcţionarea statului român, puse în ordine cronologică şi legate prin enumerarea evenimentelor politice principale din ţeară şi din afară. Lucrarea este ornată cu două portrete ale Majestăţii Sale Regelui, cu portretul Majestăţii Sale Reginei, cu facsimilele jurămêntului rostit la suirea Sa pe tron de Principele Carol în 10 Maiu 1866 şi al actului de încoronare ca Rege la 10 Maiu 1881. La începutul acestei publicaţiuni am tipărit o introducere, care a fost cetită în şedinţa publică a Academiei dela 10 Maiu.

Potrivit decisiunii dela 27 Martie 1890, această publicaţiune a fost presentată, în semn de omagiu şi de recunoştinţă, Majestăţii Sale Regelui, în ziua de 10 Maiu, de către membrii Academiei aflători în capitală, cari au mers în corpore, împreună cu Delegaţiunea d-voastră, ca să salute pe Intemeiătorul Regatului român.

Venerabilul nostru preşedinte, dl N. Kretzulescu, a rostit, cu această ocasiune, următoarea alocuţiune către Suveran:

„*Sire*",

„Astăzi, întreita aniversară a suirii Majestăţii Voastre pe tronul României, a proclamării Independenţei şi a Regatului, Academia se simte fericită a veni să Vĕ presinte respectuoasele sale felicitări şi urări de o lungă vieaţă şi de o fericită domnie, ca să puteţi continua şi pe viitor opera de înălţare şi întărire a patriei.

„Cu această ocasiune, Academia are onoare a oferi Maiestăţii Voastre această publicaţiune, care cuprinde toate cuvêntările ce Maiestatea Voastră aţi rostit în diferite rînduri către oştire, cler, şcoale, tinerimea şcolară, municipalităţi şi mai multe alte autorităţi.

„Această publicaţiune, pe lângă cuvêntările Maiestăţii Voastre, pline de simţemintele cele mai nobile şi de principiile patriotice cele mai înalte, de care aţi fost totdeauna însuflat, cuprinde în resumat istoria cronologică a ţĕrii într'un şir de 30 ani, de la fericita suire a Maiestăţii Voastre pe tronul României.

„Să trăiţi Sire!

„Să trăiască Maiestatea Sa Regina!

„Să trăiască Alteţele lor Regale Principele Principesa României, împreună cu Auguştii lor fii!"

Maiestatea Sa Regele a bine-voit a răspunde prin următoarele cuvinte:

„*Simt o vie satisfacţiune că tocmai Academia a luat iniţiativa de a publica cuvêntările ce am rostit în cursul domniei Mele de 30 ani. Primesc cu atât mai multă bucurie această lucrare bine îngrijită, cu cât ea cuprinde un material folositor pentru istoria noastră contemporană, aşa de bogată în fapte însemnate, săvîrşite cu multe nevoi şi trude.*

„*Regatul român a fost întemeiat prin fiii săi cei mai distinşi, cari m'au sprijinit prin lumina şi energia lor. Din nenorocire, un mare numĕr dintre ei au murit; memoria lor însă va trăi de a pururea şi recunoştinţa mea pentru toţi sfătuitorii mei va rămânea neştearsă în inima mea.*

„*Ridicarea şi desvoltarea României, arătate în aceste două volume într'un mod sistematic, este dar o operă comună, împlinită de ţeara întreagă şi de acei cari au luptat prin cuvênt, prin pană şi prin sabie.*

„*Adînc mişcat de simţemintele patriotice ce mi exprimaţi în numele Academiei, vĕ mulţumesc călduros pentru frumoasa lucrare ce mi aduceţi cu ocasiunea zilei de 10 Maiu, aniversara noastră naţională.*"

D. Sturdza.

(Va urma)

MOARTEA ŢĂRANULUI.

DE

EMILE ZOLA.

Trad. de: *T. DAUL.*

(Urmare şi fine.)

„Nu vrei tătuco? întrebă Antoine. Bine, atunci mergem la lucru. Ce-am putea noi să ajutorăm cu aceea, că am rămânea aici. Lipsă mai mare e să îngrijim pământul, ca pe bĕtrânul". Bĕtrânul Lacour nu se supĕră pentru aceea. Dacă-'i este sete, el bea din olul cel verde. Să mănânce acum, tot nu-i mai trebue. El rĕmâne întocmai ca calul obosit ce se restoarnă într'un colţ şi-'şi dă sufletul. Nime nu se interesează de el mai mult. A lucrat şesezeci de ani, acum ducă-se. Acum tot nu e bun el de nimic, e pe calea morţii. De aceea nici chiar copiii nu se prea supĕră. Îi dau o privire dimineaţa, o privire seara, şi acesta le e tot interesul. Dacă bĕtrânul se vindecă, bine, dacă moare, şi aşa toate sunt înzadar, pentru-că în cine odată moartea s'a încuibat, de acolo nime n'o mai poate scoate.

Nici medicina, nici apa sfinţită, nici vrăjitoria.

Seara bĕtrânul cu o privire dădu semn ca şi când ar voi a întreba despre produsele câmpului.

Il liniştesc că toate sunt în ordine. El zimbeşte. Incă odată medicul vine în discuţie. Bĕtrânul făcu semn de dispreţ. Să nu-'l mai neliniştească cu el. Insă pe Nicolast păzitor de noapte, ce e de o etate cu el, în ziua următoare îl aduseră aici. Nicolast intră înlăuntru. El se aşeză lângă pat. Se privesc unul pe altul, dar' nici unul nu vorbeşte. Suvenirile timpurilor de demult desigur li-au venit în minte. Bĕtrânul Lacour privea fericit spre prietenul seu vechiu. Seara deja era mort. Da, bĕtrânul a murit, fără o mică mişcare. Sufletul şi-'l dădu în linişte.

Numai cu un ultim rĕsuflu a fost mai mult prin ţinutul boreal, şi cu o viaţă mai puţin. Intocmai ca animalul ce se ascunde şi se retrage când îşi vede sfîrşitul, astfel şi bĕtrânul unic în felul seu adormi de tot.

— Tătuca a murit! strigă Iosif către ceilalţi cari veneau mai încet către el. Toţi repetiră: bĕtrânul a murit!

Lucrul nu suprinse pe nime. Jacquinet îşi întinse grumazul, femeia îşi luă batista de buzunar, ear' cestialalţi fără vorbă umblau în sus şi în jos. Zĕu bĕtrânul a dus-o departe cu boala, şi ce om bun şi cinstit a fost. Acest cuget îi mângâia pe ei. Sunt făloşi asupra onoarei familiare. Noaptea îl privĕghiară până la 11 ore. După aceea se culcară cu toţii, adormiră şi ei şi bĕtrânul tată Lacour cu ochii deschişi sticloşi, întocmai ca şi când ar medita. De dimineaţă Iosif plecă în Carmiers să aviseze preotul.

Dar' fiind-că ei aveau încă multe de cărat la casă, Antoine şi Catherine se duc se lucre la câmp, ear' mortul rĕmâne în grija lui Jaacquinet.

Micul Jacquinet care un timp privi asupra corpului ce stătea nemişcat acum i-se urî de acest lucru şi plecă afară să svîrle cu petri. Spăria galiţele, fluera după paseri, ear' când îi venea bĕtrânul în minte se grăbia pe un minut înlăuntru, ca astfel apoi eşind din nou, să poată privi la bătaia alor 2 câini.

Preotul din Cosmiers t. numai la cinci oare poate să vină. Catherine şi Antoine până atunci dau la lucru. Pot să fie satisfăcuţi cu rodul acestui an. Să fi auzit cum mai lăudau ei pământul bun, ear' pe drum povestiau ţeranilor că tatăl lor a murit. La cinci şi jumĕtate sosiră acasă. Catherine puse supa la foc, Iosif trase apa din fântână, ear' Iacquinet se duse în cimiter să întrebe dacă sunt gata cu groapa? In sfârşit soseşte şi preotul la şase oare! In car mai aduse cu el şi copii ministranţi. La poarta lui Lacour se cobori, scoase din ziariul cu grije învălită cartea şi după ce se îmbrăca zise: Vĕ grăbiţi, la şepte oare trebue să fiu acasă. Nime pentru aceea nu se grăbeşte. Căutară pe cei doi vecini cari se deobligară să ducă mortul. Când ei plecară, Iacquinet venia fugind, şi înroşindu-se striga, că groapa nu e terminată, dar' tocmai e în lucrare. Preotul care cu intonare cetia dintr'o carte latină, mergea înainte. Micii ministranţi păşiau în urma lui tămâind din candelă. Familia venia în urma mortului, ear' poporul întregei comune cu încetul se abătuse către ei, cu capetele descoperite şi în tăcere. Cimitirul e în celalalt capĕt al satulu. Cei doi săteni deja au început să asude de greutatea mortului, şi unul blăstĕma, ear' când erau aproape ajunşi la poarta cimitirului, sunetul lucrării oamenilor ce făceau groapa încă se tot auzia. Groapa nu era gata. O săpau cu iuţeală. Cimitirul era închis de un simplu gărduţ de lemn. La margine era o salcă. Aproape de ea mulţimea stătu. Sicriul îl puseră jos lângă groapă. Copilul încet clătina de candelă să tămâieze, ear' preotul cetia mai departe din cartea latină. Participanţii se interesau însă mai mult de lucrul săpătorilor, privind mereu la groapă.

Şi până când ei priveau, priveau, preotul deja dispăru cu copii cu tot. Incet şi ceialalţi se duseră. Pe bĕtrânul 'l slobozirĕ în adâncime. In urma lui se rostogoliră bolovani de pământ. După aceea încet şi ei plecară către casă. Ioseph zise: zĕu e trist lucru acesta. Şi fără vorbă sosiră acasă. Se începură la supă, ţĕranii şi ei ajunşi acolo se aşezară în rênd.

In jur e ceriul posomorît şi timpul răcoros.

Revistă Externă.

Revoluţie în Africa contra Germanilor.

Ştiri din Berlin vestesc, că în Africa-Rĕsăriteană a isbucnit revoluţie contra stăpânirei germane!!

E vorbă că nu mai puţin ca *optzeci de mii* de oameni, sub comanda capilor lor, au prins arma contra domniei germane, şi-'s înarmaţi cu puşti-Mauser ce se umplu pe din dărăt.

Ştirile date în timpul din urmă, că în Africa-orientală, în coloniile germane, ar fi isbucnit *revoluţia* contra stăpânirii germane, — se adeveresc şi de „Vossische Zeitung" prin ştiri primite special.

Rĕsculaţii au ucis pe trei oficianţi publici germani.

*

Pericolul pentru Cuba.

Din Lisabona a pornit în 15 Martie corabia de rĕsboiu San-Francisco, în direcţie sudvestică.

Flotila de torpedo ancorează în Puerto-Rico, stă acolo numai până se încarcă bine cu de-ale hranei, apoi pleacă repede şi deadreptul spre Havana.

Ear' din Havana vin ştiri despre pregătiri militare febrile: In 10 Martie din Manzanillo au pornit mai multe regimente cu artileria lor, sub comanda colonelului Gueppe. Regimentele au fost păzite de corabia de rĕsboiu „Reina de los Angeles".

Trupele spaniole au bătut pe resculaţii (din Havana) şi le-au cuprins mai multe puncte strategice însemnate.

Au căzut şi din parte spaniolă, dar' puţini: 3 morţi şi 12 răniţi; mai mulţi dintre resculaţi.

In insulă în multe puncte *rĕsboiul între spanioli şi resculaţi decurge*, pân' acum tot cu succes pentru spanioli.

*

„Concertul" vestitul.

Ziarul *„Post"* din *Berlin* scrie privitor la „concertul european", că deşi Germania prin rechemarea lui Oldenburg a repăşit oare-cum din cercul celor-ce se ocupă şi discută asupra resolvării chestiei cretane, prin asta nu are de gând să facă să se ducă pe copcă aşanumitul „concert european", bunaînţelegere între puteri.

Indată-ce chestia orientală ar lua earăşi o înfăţişare acută, Germania deloc îşi va relua locul în „concert", — asta, drept, *nu atât pentru sine*, care nu e aproape deloc interesată de aceste chestii, ci pentru-ca nu cumva interesele *aliatei sale*, Austro-Ungaria, de care are mare grije, *să fie vătĕmate*!

*

Primejdia rĕsboiului.

Se ştie cât preţ se pune pe aceea, că oare catastrofa corabiei americane *„Mayne"* urmat'a ca de sine ori a fost causată de o forţă din afară, de un atac, un fel de complot, cu care bănuesc pe o corabie submarină spaniolă.

Dacă asta din urmă s'ar adeveri, atunci e aci un conflict cu Spania, din care uşor poate urma *casus belli*.

Şi tocmai asta pare a fi adeverit!

O comisie de cercetare aspră a cazului, după lungi şi amĕnunţite investigaţii, îşi dă părerea în acest sens.

Mac-Kinley, preşedintele Statelor-Unite, după-cum se telegrafiază, tocmai pregăteşte o notă către guvernul spaniol, în această afacere, avĕnd date positive că catastrofa corabiei a urmat în urma unui atac extern!

*

Sunt relativ bine pregătiţi de rĕsboiu şi în numĕr mare!

*

Dinaştia Mandju — în primejdie!

Nemulţumire în China!

In ţinuturile Iangtse se arată o mişcare şi o rĕsvrătire periculoasă! Mandarinii o provoacă.

Scopul mişcării e *să rĕstoarne dinastia Mandju*, care li-se pare că nu apără cu destulă energie interesele colosalului imperiu!

Bánffy a grăit!

— Dieta maghiară la 23 Martie. —

Nainte cu 10—15 ani, ministrii maghiari şi Dieta şi presa lor, *se lăpădau cu amĕndouĕ mânile de învinuirile că ar fi agresivi faţă de naţionalităţi, că ar voi maghiarisarea lor ori că ar lucra la împedecarea desvoltării lor, Ear' azi deja în plină Dietă, primul-ministru unguresc recunoaşte solemnel că el lucrează* **cu mijloace ce produc efect, întru împedecarea ridicării, deci a desvoltării naţiunilor nemaghiare din ţară,** şi aruncă acusă de „lesă-naţiune" partidului poporal catolic, pentru-că e cu cruţare faţă de Slovaci, cu ajutorul cărora a străbătut în Dietă!

Dar' auziţi pe Bánffy insuşi:

— „Veleităţile reacţionare ale contelui I. Zichy, — zice Bánffy — nu putem să le primim, că acelea sunt periculoase! (Adecă să aplici mĕsuri mai puţin destrăbălate faţă de elementul jidovesc, este a fi „reacţionar"! Asta faţă de Jidani nu se poate, numai faţă de naţionalităţile celelalte. *Red.)*

„Cu mulţi ani înainte de asta, gândesc că cu 12—14, în oraşul Bistriţa au venit la mine representanţii diferitelor autorităţi şi confesiuni, spre a-'mi fi presentate ca nou numitului fişpan. Printre acestia a venit şi representantul confesiunii ortodoxe (jidovesti). 'Mi-a adresat o vorbire destul de patriotică, în limba germană.

„Şi eu atunci li-am rĕspuns (Jidanilor) următoarele: „Domnilor! Vĕ mulţumesc de atenţie, că v'aţi presintat naintea mea spre a mĕ felicita ca fişpan... *dar' 'mi-a căzut rĕu, că oratorul unei confesiuni în Ungaria, mi-a vorbit mie nemţeşte! Mi-a căzut rĕu, că d-voastră aţi venit aici cu oarecare colorit naţional.* Eu pe Jidovi în Ungaria nu-'i privesc ca altă, decât o *confesiune*, care dacă urmează pe calea aceasta, face mare serviciu ţĕrii şi desvoltării „naţiunii". *Aştept dela d-voastră ca aşa să cuprindeţi chestia, aştept să nu vĕ priviţi ca altceva în această ţeară, decât ca o confesiune*, **ear' încolo maghiari cu trup cu suflet şi cu inimă sinceră.**"

„Aceasta mi-a fost, onorată casă, părerea mea *atunci* despre chestia asta (a Jidanilor), *aceasta mi-e şi astăzi.*

„Ear' după acestea să mergem din punct de vedere al chestiei de naţionalităţi, un pas mai departe.

„Foile partidului poporal scriu, fireşte, în ton tare de al partidului, şi şi ele atiţă antisemitismul. O altă foaie însă nu e la mine, nu pot cita, nu se mulţumeşte cu atât, ci zice, că toate astea-s bune, dară *partidul poporal* trebue să mai fie şi un *partid slovĕcesc*, căci în părţile de Nord numai aşa va putea secera succese, dacă urmăreşte totodată o direcţie panslavă.

Şi când vedem, on. casă, că deputaţii partidului poporal tractează aici în dietă naţionalităţile cu oare-care circumspecţiune, vorbesc în mod delicat despre ele, atunci vĕd şi aceea, că în programul acela poporal, în acţiunea partidului poporal, sunt *luate în socoteală şi naţionalităţile*! şi cu ajutorul naţionalităţilor vor să ajungă succese! (Ear' asta e mare „crimă"!! Red.).

„Apoi, onor. casă, naţionalităţile îşi au în Ungaria drepturile lor; drepturile garantate prin legea naţionalităţilor nu vrea nimeni să le atingă (De unde să „vree", numai le nesocotesc! Red.), şi n'o vrem nici noi. Dar' on. casă, dacă pe acei ultraişti pe acei agitatori panslavi, cu care în trecut nu a aflat de lucru cinstit nici un partid să caute legătură, dacă pe aceia îi chiamă azi (cei din partidul poporal) într'ajutor şi cu aceia caută azi să atingă succese,... apoi nu poate sta în interesul Ungariei ca „factorii" ce vor să se validiteze pe sineşi în contra întregităţii statului, în contra caracterului lui naţional şi contra maghiarimii, **să ajungă într'adevĕr la atari succese la care ar ajunge dacă nu s'ar execia faţă de ei cuvenita energie"...**

Opinia publică maghiară fără deosebire neva da nouĕ (liberalilor) drept, căci direţie politică naţională urmăresc eu, pot zie de 25 de ani, pot zice chiar că **direcţie şovinistică naţională, şi cu atari mijloce, cari duc la succes, şi cari nu se manifestă în vorbe umflate, ci în succese atase!**

Cine să fie „factorii" despre care vorbeşte primul-ministru că vor să se validiteze dci să se desvoalte, să crească şi ei, în această patrie, şi care *s'ar şi desvolta*, dacă el şi guvernul n'ar întrebuinţa faţă de dinşii „cuvenita energie?"

Evident, că — naţionalităţile.

Şi eata-ne ajunşi în cutezarea maghiară pnă la punctul, că ministrul să recunoască oficios, că el foloseşte cuvenita „energie" *fără sa brutală*, ascunsă sub „aparenţe de justiţie" *pentru a împedeca desvoltarea poporelor ţerii*, ca nu cumva prea lăsându-le liberă desvoltarea, statul „naţional" magiar să prea peardă din caracterul seu „naţional", pe care nici nu-'l are!

Departe am ajuns!

NOUTĂŢI

Arad, Martie 26 n. 1898.

Fundaţiunea Gojdu. Comitetul de administraţiune al Fondului Gojdu şi-a terminat şedinţele ţinute în Budapesta. Intre alte hotărîri a luat şi următoarea: să se dea 6 burse (stipendii) pentru tineri cari ar voi să intre în armată, şi anume trei pentru şcoala de oficeri *honvezească* şi 3 la armata comună. (Sperăm că cele din tâiu 3 vor rĕmâne fără concurenţi!) De asemeni s'a luat decis cu privire la *înfiinţarea unui internat*, ideie agitată de noi încă în anul trecut. In principiu s'a hotărît înfiinţarea internatului, remâne acum numai să se hotărască amănuntele. Şedinţele s'au terminat eri şi au fost presidate de I. P. S. Sa Mitropolitul Miron Romanul.

*

Barbarie. *Ni se scrie din Alba Iulia că în urma maltratărilor ce sufere, T. L. Albini s'a bolnăvit rĕu. Cumnatul seu s'a dus zilele aceste de douĕ ori să-'l vadă, dar' judele de instrucţie nu 'i-a permis. D'asemeni n'a putut să vorbească cu el nici mamă-sa, pentru-că judele a pretins ca dna Albini să vorbească cu fiul seu* **ungureşte**, *în presenţa judelui. Venerata matronă română, soţia fostului tribun dela 1848 a preferit însă a nu-vorbi de loc cu fiul seu, de cât să vorbească ungureşte.*

*

Români nemernici. „B. H." de azi laudă pe Dr. Nemojàn Jànos şi Burdia Szilárd („román szàrmazàsu ember") cari au luat parte la festivităţile Kossuthiste. Ruşine să le fie.

*

Leac contra divorţului. — In Zürich era în vremea de demult un leac foarte bun în potriva divorţului.

Tinĕra pereche care cerea despărţenie era închisă pe timp de 14 zile într'un turn pe malul lacului. Erau acolo într'o cameră strâmtă şi aveau un singur pat, o singură farfurie, o singură lingură şi un singur pahar. Viaţa unuia atârna deci în totul de viaţa celui-l'alt.

Dacă după cele 14 zile soţii mai cereau divorţul, li se împlinea cererea. De obiceiu însă îşi luau de seamă şi după câteva zile de închisoare cereau să li se dee drumul, pe motiv că s'au vindecat de pofta divorţului.

*

Inventatorul cărţilor poştale. Ziarul vienez „Neue Freie Presse" cu data de 27 Ianuarie 1869 publica un articul intitulat „Un nou mijloc de corespondenţă" şi iscălit de d-rul E. Herman.

Numitul doctor arăta câte greutăţi presintă corespondenţa prin scrisori: Trebue să cauţi hârtie, plic, marcă, ceea ce răpeşte timp şi bani, Ca îndreptare propunea cărţile poştale.

Câte-va sĕptămâni după apariţia articolului, autorul lui fu invitat la directorul general al poştelor, iar la Octombre 1869 apăru întâia serie de cărţi poştale. De la Austro- Ungaria sistemul acesta practic fu luat de toate ţĕrile.

*

Băile de abur. — Dr. Ziegelroth a arătat de ce mare folos sunt băile de aburi. Nu e vorbă numai de curăţirea pielei, de şi nici acest folos nu e de trecut cu vederea. Băile de aburi aduc mare folos şi pentru sănătate, sporind lucrarea celulelor noastre şi alungând din organism o mulţime de microbi vătămători. Prin băile de aburi ne apărăm deci de boalele ce ne ameninţă. Condiţia e ca băile acestea să nu ţie mai mult de 15—30 de minute şi îndată după ele să bem ca să înlocuim apa ce-am pierdut prin asudare.

*

A opta minune a lumei. — E vorba să se aducă apă pentru udat şi băut în tot podişul în mijlocul căruia se află Coolgardie (Australia vestică). De plouat acolo nu ploua, sfredeliturile nu au dat resultate mulţumitoare; a rĕmas deci numai să aducă apă prin ţevi dela o depărtare de 525 de chilometri, dela Freemantle. Acolo se vor face nişte pumpe uriaşe cari să urce apa la 780 de metri. pentru a-'i da destulă putere de apăsare în ţevi. Pe fiecare zi se vor trimite 22 de milioane de litruri de apă în regiunea mai suspomenită, unde sunt mine bogate de aur. Ţevile n'au să fie puse în canaluri boltite şi, totuşi, cheltuelile de instalaţii sunt de 65 de milioane de lei şi cheltuelile de intreţinere pe fiecare an de vr'o 9 milioane.

In colonia vecină, Australia sudică, e mai; bine; aceasta are parte de marele bazin de apă subpământeană, care se întinde sub tot podişul Australiei centrale şi prin fântâni ţişnitoare poate căpăta câtă apă pofteşte. Guvernul a început a săpa pe linia telegrafului asemenea fântâni: cea dintâiu dela Hamilton Creea dă pe zi 100.000 de litruri, ear' cea dela staţiunea misionarilor la Kopperamanna dă 3.600.000 de litri de apă de isvor pe zi.

*

Păziţi-vĕ sănĕtatea! Tuturor celor-ce sufer de **boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai durere deochi** şi alte boale lăuntrice, apoi pentru **boale de copii**, se recomandă cu multă căldură **medicamentele Kneippiane.**

Se pot căpĕta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui **Dr. Iulius Schopper** în Oraviţa (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu preţurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis şi franco din numita apotecă!

HAZ.

Măgarul ţiganului.

Unui ţigan, ce-i vine în gând? — S'apucă şi cumpără un biet măgar, cu care să-şi mai îndulcească amărâta viaţă. O duse bine ţiganul câte-va zile, dar' fiind-că n'avea cu ce-l intreţinea, îl trăsni prin minte un mijloc de a scăpa de cheltuiala, ce făcea cu hrana magarului: să-l deprindă încetul cu încetul a nu mai mânca. Zis şi făcut.

Rabdă bietul măgar o zi, douĕ... când a treia zi biata baragladină găseşte magarul mort. Prinde a se scărmăna de cap şi a-l boci:

„Saracuţul magaruş, ca buna mi-o facuşi când te-a deprins tetea sa nu mănânci, tocmai atunci hai murit!"

M. Gh. Ignat.

Poşta redacţiei

Dlui P. Muţiu, inv. Timişoara-Elisabetin. Fiţuica aceea nemernică, condusă de un om pe care nici un Român cinstit nu'l mai consideră *Român*, ci unealtă al administraţiei ungureşti, nu poate obliga pe nici un Român a sta de vorbă cu ea. Noi nici numele nu-i pomenim. N'ai deci să fi supĕrat nici Dta de atacurile ce a îndreptat contra Dtale.

ULTIME ŞTIRI

Atena, 25 Martie.

„Moskowskija Wjedomosty" *despre care se ştie că are relaţiuni cu cercurile politice d'aici, aduce ştirea că* **principele George va fi numit încă în Iulie guvernator al Cretei. Ear' „Svjet"** *spune că în luna Aprilie principele George va face o visită ţarului.*

Editor: **Aurel Popovici-Barcianu.**
Redactor responsabil: **Ioan Russu Şirianu.**

NOUĂ PRĂVĂLIE

DE

VESTMINTE BĂRBĂTEȘTI ȘI DE COPII

ÎN ARAD.

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public, că prăvălia mea de până acum,

de ghete, pălării și obiecte de modă pentru bărbați

'mi-am îmbogățite prin

un depou de vestminte bărbătești si de copii.

Vestmintele sunt fine și ieftine, pe fie-cere bucată e pus **„prețul fix“** cât se poate mai mic

Ținerea marfei preste timpul sezonului, în prăvălia mea este eschisă.

În prăvălia mea se pot căpăta acum tot felul de articli apar ținători branșei îmbrăcămintelor, ononatul public prin comandele făcute la mine poate deci să facă cruțare de *timp* și de *bani.*

Recomandându-mi noua întreprindere bunăvoinței și sprijinului on. public cumpărător, rămân

cu distinsă stimă:

(149) 1—3 **LUDOVIC MÁRKUS**

Arad, strada Andrássy Nr. 17

Gutori Földes Kelemen

Farmacie în Arad.

Crema de Margit.

Crema-Margit cea mai bună pentru obraz, întinerește și îmfrumsețează fața în scurtă vreme.

Crema-Margit este singurul remediu în contra pistruilor, a petelor de ficat și în contra erupțiunilor de piele

Crema-Margit este singurul remediu în contra înegririi și a roșirii pielei, precum si contra arsurilor de soare.

Crema-Margit efectul ei miraculos este că unsă pielea, se absoarbe îndată, eată de ce în 3—4 zile pielea care a fost plină cu pistruĭ și pete de ficat, se face albă ca alabastrul.

Crema-Margit este absolut nevinovată, de oare-ce nu e unsuroasă, ci este fină și se absoarbe iute. Fața nu capătă strălucire ca de altă cremă și de aceea se poate folosi și ziua.

Crema-Margit un flacon mare 1 fl., unul mic 50 cr.

Pudră-Margareta albă rosă, și crême 60 cr.

Săpun-Margareta o cutie 35 cr. (148) 2—10

Pasta pentru dinți Margareta o cutie 50 cr.

Numai atunci este curată, când fiecare cutie poartă numele farmacistului aradan *Gutori Földes Kelemen.*

Păziți-vě de falsificare.

Flacoane goale nu se umple în alte farmacii cu crema Margareta.

Magazinul central este la Gutori Földes Kelemen, farmacist, Arad Deàk Ferencz utcza 12. Telefon 111.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Arad—Budapesta.

	d. m.	a. m.	seara
Arad, pleacă	4.21	11.20	9.35
Sofronya	—.—	11.36	9.53
Curtici	—.—	11.49	10.07
Lökösháza	—.—	12.05	10.25
Chitighaz	5.04	12.28	10.54
Ciaba	5.26	1.19	11.39
Szolnok	7.32	4.14	2.49
Budapesta, sosește	9.40 seara	7.20 seara.	6.10 dim.

Budapesta—Arad.

	dim.	dim.	seara
Budapesta, pleacă	6.45	8.05	10.—
Szolnok	8.54	11.07	1.30
Ciaba	10.49	2.23	4.32
Chitighaz	11.07	2.54	5.03
Lökösháza	—.—	3.12	5.21
Curtici	—.—	3.28	5.38
Sofronya	—:—	3.40	5.50
Arad, sosește	11.51	3.55 d. a.	6.05 dim.

Arad—Teiuș.

	d. m.	d. m.	dim.
Arad, pleacă	12.11	4.30	6.30
Glogovat	—	4.42	6.41
Gyorok	—	5.03	7.01
Pauliș	—	5.14	7.12
Radna-Lipova	12.50	.35	7.29
Conop	—	5.57	7.51
Bérzava	—	6.13	8.07
Totvărădia	—	6.39	8.29
Soborșin	1.46	6.58	8.47
Zam	2.05	7.27	9.16
Gurasada	—	7.53	9.42
Ilia	2.28	8.08	9.58
Branicica	—	8.26	10.16
Deva	2.54	8.52	10.42
Simeria (Piski)	3.12	9.06	11.11
Orăștia	3.31	9.52	11.36
Șibot	—	10.16	11.57
Vințul-de-jos	4.—	10.40	12.19
Alba-Iulia	4.26	11.01	12.32
Teiuș, sosește	—	11.30	1-05

Teiuș—Arad.

	a. m.	dim.	d. m.
Teiuș, pleacă	—	8.43	2.—
Alba-Iulia	11.18	4.17	2.33
Vințul-de-jos	11.40	4.34	2.49
Jibot	—	4.55	3.10
Orăștia	12.12	5.19	3.31
Simeria (Piski)	1.02	6.05	4.10
Deva	1.14	6.20	4.25
Branicica	—	6.43	4.49
Ilia	1.40	7.06	5.13
Gurasada	—	7.16	5.23
Zam	2.05	7.41	5.50
Soborșin	2.31	8.15	6.25
Totvărădia	—	8.31	6.41
Bérzava	—	8.57	7.05
Conop	—	9.15	7.22
Radna-Lipova	3.27	9.45	7.54
Pauliș	—	10.—	8.10
Gyoroď	—	10.14	8.22
Glogovat	—	10.38	8.43
Arad, sosește	4.06	10.50	8.55 séra

Arad—Ciaba—Oradea-mare.

	dim.	a. m.	seara
Arad, pleacă	5.10	11.20	9-35
Sofronya	5.25	11.36	9.53
Curtici	5.39	11.49	10.07
Lökösháza	5.56	12.05	10.25
Chitighaz	6.13	12.28	10.54
Ciaba, sosește	6.40	12.54	11.24
Ciaba, pleacă	7.—	2.33	4.50 dim.
Giula	7,27	3.05	5.26
Sarkad	7.47	3.27	5.56
Nagy-Szalonta	8.23	4.10	6.47
Cefa	8.42	4.34	7.18
Leș	9.04	5.—	7,51
Oradea-mare, sos.	9.32	5.30	8.31

Oradea-mare—Ciaba—Arad.

	a. m.	d. m.	seara
Oradea-mare pleacă	10.20	4.25	7.30
Leș	10'48	4.56	8.06
Cefa	11.03	5.12	8.29
Nagy-Szalonta	11.26	5.37	9.08
Sarkad	11.57	6.09	9.51
Giula	12.21	6.34	10.21
Ciaba, sosește	12.42	6.56	10.50
Ciaba, pleacă	2.23	7.09	4.32 dim.
Chitighaz	2.54	7.47	5.03
Lökösháza	3.12	8.13	5.21
Curtici	3.28	8.36	5.38
Sofronya	3.40	8.52	5.50
Arad, sosește	3.55 d. m.	9.10 seara.	6.05

Arad—Timișoara.

	dim.	a. m.	seara
Arad pleacă	6.20	11.25	5.—
Aradul-nou	6.31	11.38	5.21
Németságh	6.49	11.56	5.47
Vinga	7.08	12.15	6.14
Orcifalva	7.20	12.27	6.34
Mercifalva	7.31	12.38	6.52
St.-Andrei	7.43	12.51	7.12
Timisoara sosește	8.01	1.10	7.39

Timișoara—Arad.

	dim.	d. m.	seara
Timișoara, pleacă	8.20	2.—	9.10
St.-Andrei	8.46	2,19	9.29
Mercifalva	9.04	2.33	9.43
Orcifalva	9.19	2.44	9.54
Vinga	9.42	3.01	10.11
Németságh	10.—	3.16	10.26
Aradul-nou	10.30	3.34	10.45
Arad, sosește	10.43	3.44	10.55

Arad—Seghedin

	dim.	a. m.	d. m.
Arad, pleacă	4.45	8.55	4.10
Pecica	5.29	9.30	5.07
Bătania	5.59	9.53	5.47
Mezöhegyes	7.—	10.32	6.50
Csanád-Palota	7.21	10.51	7.13
Nădlac	7.36	11.05	7.32
Cianadul-ung.	7.50	11.17	7.47
Apátfalva	7.58	11.25	7.58
Makó	8.21	11.47	8.40
Seghedin sosește	9.27	12.51	10.01 sèra

Seghedin—Arad

	d. m.	seara	dim.
Seghedin, pleacă	2.19	6.10	3.08
Makó	3.32	7-34	5.—
Apátfalva	3.52	7.57	5.24
Cianadul-ung.	4.01	8.04	5.32
Nădlac	4.18	8.18	5.50
Csanád-Palota	4.36	8.32	6.09
Mezöhegyes	5.15	8.57	6.55
Batania	5.44	9.29	7.34
Pecica	6.06	9.52	8-05
Arad, sosește.	6.39	10,25	8.48

Arad—Brad.

	dim.	d. m.	a. m.
Arad pleacă	6.25	5.10	11.52
Ötvenes	6.44	5.29	12.13
Zimánd-Ujfalu	6.51	5.36	12.21
Uj-Szt-Anna	7.15	5.59	12.48
Chirechiu	7.23	6.07	12.56
Șiria (Világos)	7.39	6.23	1.15
Musca Măderat	7.46	6.30	1.22
Pâncota	7.54	6.39	1.36
Seleuș	8.—	6.45	1.43
Ternova-Cheriu	8.14	6.59	1.59
Mocrea (Apatelek)	8.26	7.11	2.13
Boroș-Ineu	8.42	7.27	2.27
Tamand	8.57	7.42	2.45
Bocsig-Bel	9.04	7.49	2,54
Repsig	9.14	7.59	3.07
Cornești-Bérza	9.21	8.06	3.16
Boroș-Șebeș-Buteni	9.34	8.19	3.39
Cociuba-Căcărău	9.49	8.34	3.56
Almaș-Cil	10.—	8.45	4.12
Bonțești	10.10	8.55	4.23
Gurahonț-Iosășel	10.23	9.08	4.38
Gura-văi	10.33	9.18	4.52
Aciuța	10.39	9.24	4.58
Talaciu	10.49	9.34	5.11
Hălmagiu-Ciuciu	10.58	9.43	5.24
Hălmagiu	11.13	9.58	5.44
Baia-de-Criș	11.50	10.35	6.25
Brad sosește	12.04	10.49	6.41

Brad—Arad.

	dim.	d. m.	dim.
Brad, pleacă	2.24	1.08	4.15
Baia-de-Criș	2.39	1.23	4.32
Hălmagiu	3.16	2.—	5.14
Hălmagiu-Ciuciu	3.31	2.15	5.33
Talaciu	3.39	2.23	5.45
Aciuța	3.50	2.34	5.59
Gura-văi	3.55	2.39	6.04
Gurahonț-Iosășel	4.12	2.56	6.30
Bonțești	4.18	3.02	6.37
Almaș-Cil	4,29	3.13	6.49
Cociuba-Căcărău	4.39	3.23	7.01
Boroș-Șebeș-Buteni	4.57	3.41	7.24
Cornești-Bérza	5.07	3.51	7.37
Repsig	5.15	3.59	7.47
Bocsig-Bel	5.25	4.09	8.—
Tamand	5.31	4.15	8.08
Boroș-Ineu	5.53	4.37	8.36
Mocrea	6.03	4.47	8.48

	dim.	d. m.	dim.
Tërnova-Cheriu	6.15	4.59	9.02
Seleuș	6.28	5.12	9.17
Pâncota	6.37	5.21	9.26
Musca-Măderat	6.44	5.28	9.33
Șiria	6.52	5.36	9.40
Chirechiu	7.06	5.50	9,57
Uj-Szt-Anna	7.21	6.03	10.19
Zimánd-Ujfalu	7.39	6.21	10.30
Ötvenes	7.45	6.26	10.39
Arad, sosește	8.08	6.44	11.—

St.-Ana—Chitighaz.

	d. m.	seara	dim.
St.-Ana, pleacă	3,25	6,30	8,—
Șimand	3.53	7,02	8,30
Chișineu-Erdeij	4,30	7,43	9,02
Socodor	4,43	8,—	9,16
Șiclău	—	8.15	9.29
Otlaca	—	8,29	9,42
Elek	5,20	8,45	9,58
Chitighaz, sosește	5,35	9,—	10,12

Chitighaz—St.-Ana.

	dim.	d. m.	dim.
Chitighaz, pleacă	5,13	3,10	9,41
Elek	5,25	3,31	10,04
Otlaca	5,35	3,44	—
Șiclău	5.45	3.58	—
Socodor	5,56	4,14	10,47
Chișineu-Erdeij	6,17	4,44	11,15
Șimand	6,38	5,15	11,42
St.-Anna, sosește	7,—	5,45	12,08

Boroș-Șebeș—Moneasa.

	a. m.
Boroșsebeș-Buteni, pleacă	9.45
Selăgeni-Prăzești	10.—
Bohani	10.19
Dezna	10.35
Ravna	10.50
Moneasa	11.—
Băile Moneasa	11.40
Menyháza, sosește	11.41

Moneasa—Boroș-Șebeș.

	d. m.
Menyháza, pleacă	1.50
Băile-Moneasa	1.53
Moneasa	2.05
Ravna	2.15
Dezna	2.35
Bohani	2.47
Selăgeni-Prăzești	3.05
Boroș-Șebeș-Buteni	3.20

Boroș-Ineu—Cermeiu.

	d. m.	seara
Boroș-Ineu	8.50	7.35
Cermeiu	9.40	8.25

Cermeiu—Boroș-Ineu.

	dim.	d. m.
Cermeiu	4.50	3.50
Boroș-Ineu	5,40	4.30

Tipografia „Tribuna Poporului“ Aurel Popovici-Barcianu în Arad.